Kőszeg, 1915. május hó 9-én. 19. szám. XXXV. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Vidékre egész évre 5 korona.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

Uj hadikölcsön.

Ha a békés időkben ennek az országnak kölcsönpénzre volt szüksége, akkor csak a Wertheim pénztárak és a tresorok közlekedtek egymással. Bankok, takarékpénztárak és nagytőkések között bonyolult le a müvelet, az állam által kibocsátott papirok ismét elhelyezkedtek a bankoknál, a takarékpénztáraknál, jelentékeny része pedig a kibocsátott állampapiroknak vándorolt a külföldre, ugy hogy minden kibocsátás több-kevesebb millióval vitte tovább az országot a kifelé való eladósodás rögös utjain. Ezek az utak igen jól voltak kikövezve, a hatvanas és hetvenes évek uzsora kölcsönei után csakugyan jöttek államkölcsönök, melyeknek a kamatlabai, feltételei már arra vallottak, hogy szilárd a hit a külföldön ennek az országnak a hitelképességében és igy az államkölcsönök állandóan bizonyságot szolgáltattak a magyar pénzgazdaság fellendülése mellett.

De az államkölcsön csak a legutóbbi hadikölcsön kibocsátásával érte el nálunk igazi hivatását, azt, hogy nemzeti tőkeelhelyezés legyen, azokban a javadalmazásokban, a melyeket egy-egy államkölcsön évtizedekre biztosit a hitelezőknek, az egész nemzet, annak minden kereseti tagozata részesüljön, vagyis az állam a maga polgárainak tartozzék, az állami hitelmüvelet ne jelentsen eladósodást kifelé, idegeneknek, külföldi tőkéseknek kötelezett hosszu adófizetést.

Ennél a hadikölcsönnél már megnyilt a ládafia is, ebből vándoroltak át a milliomok a tresorokba s ennél az államkölcsönnél már az egész polgárság, a falu kisgazdái is milliókkal leptek be az állam hitelezőinek sorába. Ebben a nagy átalakulásban meg kell látni mindenekelőtt az ország vagyonosodásának a hatását, a mi a kereseti és takarékossági viszonyoknak köszönhető. De meg kell látni a falu hitelszervezetének, a szövetkezeti szervezetnek soha el nem képzelt anyagi és erkölcsi sikeret és ezek munkájának nagy átalakitó hatását, a mely most a magyar nemzet pénzgazdaságának igen jelentős mozzanatában nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a kispolgár és a kisgazda mint tőkés jelent meg ebben a nagy nemzeti cselekedetben. A ládafiát ezek is megnyitották, ezek a tényezők is járultak hozzá, hogy ma már a legutolsó faluban is otthon van az állami kölcsönkötvény, a mi ennekelőtte csak a külföldi bankároknak volt a kincse.

Az ujabb hadikölcsön kibocsátása ujabb alkalom lesz arra, hogy ez a folyamat, a melyet hazafias lelkesedés inditott meg, ujabb eredményeket mutasson fel a nemzet javára, a miben részt kell venni azzal a lelkesedéssel, azzal az áldozatkészséggel, a mit a mai nagy idők diktálnak. Ebben a nemzeti munkában, a mi egyuttal kötelesség is, a legnagyobb hivatás vár a társadalom vezetőire, a kiknek a szava után indul a nép. Meg kell magyarázni kisgazdáknak és a falu tehetősebb gazdáinak, hogy a ládafiából elő kell venni a pénzt, mert arra az országnak van szüksége s az ország ezt nem kivánja ingyen, mert ez a legjobb elhelyezése a pénznek.

Bizalommal várja az eredményt mindenki, a ki ismeri a magyar népet és tudja, hogy annak gondolkodását az ujabb idők mennyire átalakitották. Hadd ismerje meg a nagy világ, hogy a magyar nemcsak a harctéren kitartó és megbizható, hanem gazdaságilag is erős és áldozatothozó. Ne csak a német imponáljon ezzel!

A madarak és fák napjának jubileuma.

A madarak és fák napjának tizedik évfordulóját jelzi az 1915-ik év. Az Országos Állatvédő Egyesület, melynek kérelmére gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906-ik évben a madarak és fák napját, mint évenként visszatérő iskolai ünnepnapot az ország valamennyi népiskolájában rendszeresitette, igen nagy sulyt vet arra, hogy ezt a szép és minden vonatkozásában felkarolásra méltó intézményt tiz éves fennállása alkalmából minél lelkesebb szellemben ünnepeljék meg.

Az egyesület azért a legmelegebb kéréssel fordul az ország nagyérdemü és magasztos feladatának szinvonalán álló tanitóságához, hogy célzatát rokonszenves odaadással támogassa.

Az egyesületnek tudomása van arról, hogy néptanitóink ezrei a harctéren ontják vérüket a hazáért, tudomása van arról, hogy családjaik ezrei a mindennapi élet számtalan nehézségei közben fájdalommal és aggodalommal élik napjaikat, tudomása van arról, hogy az iskolai ifjuságnak egy része a gazdasági munkáknál segédkezik, számos iskola hadügyi okból vagy járványok miatt zárva van, de az egyesület mégis azt vallja, hogy a háboru öldöklő zaja közben se feledkezzünk meg gyermekeinkről, ne fosszuk meg őket a madarak és fák örömnapjától és annak a gyermek kedélyére való áldásos behatásától.

És ebből a szempontból kéri az Országos Állatvédő Egyesület az ország tanitóságát, hogy mindenütt, ahol lehetséges, minél nagyobb körültekintéssel és minden kinálkozó vagy igénybe vehető eszköz segitségével munkálkodjék azon, hogy a madarak és fák napját ez évben is az erkölcsileg és közgazdaságilag oly nagy jelentőségü intézmény szellemehez hiven megünnepelje.

Hivják össze a gyermekeket ott is, ahol ezidő szerint a tanitás szünetel, hogy a madarak és fák napját kirándulás keretében megtarthassák, és igy a tanitók és tanulók hosszas elválásával szemben ismét egy alkalom nyiljék, melyben a köztük való kapcsolat megujul és megerősödik.

Igy remélhető, hogy az 1914. évben hivatalosan ismert 7700 ünneplő iskola száma a madarak és fák napja fennállásának tizedik évében ezrekkel fog emelkedni.

Tanitóságunk meleg büszkeséggel tekinthet ez intézménynek egyedül az ő közreműködésével elért csodás felviragzására, melyhez hasonlót a világ egyetlen egy államában sem találunk.

Városi közgyülés.

— 1915. május 6. —

Mikor a képviselőtestületnek egy harmadnál is több tagja jelenik meg egy oly közgyülésen, mely csak folyó ügyeket tárgyal, akkor ezt örvendetes eseménynek illik tekinteni, különösen a jelen viszonyok között, midőn a nagy világháboru eseményei s az abban való jelentős részünk köti le minden érdeklődésünket és mikor a családfentartás gondjai és a harctéren küzdő családtagok miatti aggódás terheli a városatyákat.

Hire járt, hogy a mi kis helyi ellenzékünk valami kirohamásra készül. Ez is csak amolyan kószahir volt mint aminé annyi sok terem mindenkor s mostanában különösen. Ugylátszik az országos ellenzéki tapintat hatott a mi saját külön ellenzékünkre is; csak egy-két tagja jött el s ezek megnyilatkozása is beleolvadt az örömmel tapasztalt képviselőtestületi öszhangu működésbe.

Csak az ez idő szerinti ellenzéki vezér, Gürtl Ödön képviselő, meg nem állhatta, hogy egy kissé kiellenzékieskedje magát. Ezt már igy kivánja a vezéri dekorum.

Két mestere van a városházának. Egyik a polgárok, a másik az erdők — mestere. Előbbi most szabadságon pihen. Ugy hallatszott, hogy — d é l vidékre megy tüdőcsucshurut—udulésre. Mint makacs spórmajszter, aki még a hurutnak is csak legfeljebb a tudónek a csucsát engedi át, ezt ugy intézi, hogy sétáit ezidő szerint itthon de csak a — d é l vidéki oldalon végzi. A mesternek ezt a mesteri pihenését ezuttal nem zavarta. — Célba vette tehát a másik mestert, az erdők mesterét (vezér persze mesteren alul nem adja) és olyan kis vihart támasztott a feje felett, hogy már-már sebesültnek hittük, sőt már az erdei Vereskeresztre (ilyen is van kérem) mint erdőhadikórházra gondoltunk, de végezetül a fenyegető morajlás csak egy elvonuló pillanyatni beborulásnak mutatkozott, mert mikor ujra derulni kezdett, csak egy kis erdőmesteri szivbajt konstatált, hogy t. i. nem viseli a város érdekeit — a szivén. Ennek tulajdonitja, hogy a vidéki favágóknak nem juttatott elegendő napibért s ezért maradt el a kellő fatermelés és hogy nem vevén észre az idei makkbőséget, ezt a jovedelmet nem aknázta ki se a város, se a közönség javára, hanem másoknak jutott belőle haszon.

Ezzel szemben gyengén védekezett az erdőmester, de erősen tiltakozott a szivbaj miatt, a képviselőtestület pedig olyan egykedvüen figyelte ezt az erdei jelenetet, mint egy korvadászatvendégtársaság, amelyik nagy vadaszzsákmánylátványosságra jött s csak egy kis jajnélküli megsrétezést „elvezhet". Még ezt a pár srétet is nobilis szócsipeszműtéttel szedte ki belőle az erdei bizottság elnöke, Szova és egyebet nem is tett — szóvá.

S minthogy ilyeténképpen igy jutott nekünk anyag a megszokott referáda előtti karcolathoz, teljesen megelégedetten térünk át a közgyülés eredményének leirásához.

* * *

Jambrits Lajos helyettes polgármester megnyitván az ülést, rendkivüli tárgyakat vétetett fel napirendre, mely a következő határozatokkal intézte el az ügyeket:

1. Az esküdtképes névlajstrom összeállításához Freyberger Sándor és Isovits Istvánt küldötte ki.

2. Az erdei bizottság kiegészitésére Tangl Adolf és Schwarz Károly választotta meg.

3. Auguszt János polgármester-helyettesnek szabadságát május végéig meghosszabbitotta.

4. A villamos telep zárszámadásának átvizsgálásával Czeke Gusztáv elnöklete alatt Németh Imrét és dr. Hegedüs Jánost bizta meg.

5. A termelt tüzifának árait csekély áremelésel állapitotta meg, az eladásra nézve pedig ugy intézkedett, hogy nyolc napi előjegyzés lesz, melyet az erdei bizottság a készletnek és a helyi viszonyoknak megfelelően fog felosztani.

6. A villamos világitás árfelemelésére vonatkozó inditványt elvetette.

7. Tóth Ferenc külső koruti telekvételárát ölenkint 50 fillérrel leszállitotta, ha az egész terület vevőre talál.

8. A 10,000 koronás függő kölcsönre vonatkozólag a Kőszegi Takarékpénztár $6\frac{1}{2}$ %-os ajánlatát fogadta el.

9. A szolgabiróság tábornokházi helyiségeit november 1 től kezdve az eddigi 800 korona helyett csak 1000 koronáért, Szabó András ügyanottani lakásbérletét pedig az eddigi 185 korona helyett 200 koronáért határozta bérbeadni.

10. A Bedőcs halastói terület termését 40 K bérért Haramia János doroszlói lakosnak adta.

11. A Steiner dülői utárok termését évi 20 K bérért Katona János doroszlói lakosnak adta.

12. Az ez évre érkezett 5000 korona rendőrségi államsegélynek a miniszteri rendeletnek megfelelően rendőri kiadások fedezésére való felhasználását tudomásul vette.

13. A kőkemence üzemének további intézkedésig való beszüntetését helyeslőleg tudomásul vette.

14. A városi ösztöndij alapoknak 1914. évi zárszámadásait s jóváhagyásra való felterjesztését tudomásul vette.

15. A városi szegény alapok 1914. évi zárszámadásait s jóváhagyás végett való felterjesztését tudomásul vette.

16. A Guzmits kiskorúak illetőségét a jelentés alapján elismerte.

17. Raab Vilmos irnoknak 12. évi szolgálati idejének betöltése folytán egy fokozattal magasabb fizetési osztályba való sorozását tudomásul vette.

18. Az elhagyott gyermekek segélyalapjának 1914. évi számadása 3600 korona hiánnyal záródván, elhatározta a kormánysegély kieszközlését.

19. Györgyi János esedékes bérhatralékára október 1-ig halasztást engedélyezett.

20. Kneiffel János magyar állampolgárságot szerezvén, a város kötelékébe felvette.

* * *

Az erdei termelés tárgyalásánál a helyettes polgármester előadta, hogy munkaerőhiány miatt az ősszel elmaradt fatermelést folytatja, hogy a helyi faszükséglet fedezésére esetleg a lékai hercegi faraktárból fog fát szerezni, a kiszolgáltatandó deputát fát pedig szükség esetén a jogosultaknak csak részben fogja természetben kiadni, hogy mindezáltal a város közönségének faszükségletét kielégíthesse.

Hirek a háboruról.

A vezérkar keddi jelentése. Németország és Ausztria-Magyarország szövetséges csapatai hű fegyverbarátságban uj győzelmet vivtak ki. Azt a nagyon megerősitett ellenséges arcvonalat, amelyet az oroszok limanovai győzelmes csatánk után visszavonulásunk óta Nyugat-Galiciában és a Kárpátok fő gerince közt tartottak, egész terjedelmében elfoglaltuk. A támadást folytatva az osztrák-magyar és német haderők kedden is Frigyes főherceg tábornagy hadseregfőparancsnok szemeláttára az egész arcvonalon ujabb sikereket kuzdöttek ki, feltartóztathatatlanul tovább vonultak előre kelet felé és nagy orosz erőket sürgős visszavonulásra kényszeritettek. A hadifoglyok száma eddig több mint harmincezerre növekedett és óráról órára tovább nő. Az elfoglalt számos orosz hadállásban töméntelen hadianyagot zsákmányoltak. Huszonkét ágyu és hatvannégy géppuska van az eddigi zsákmány közt.

32 kilometerre lőnek a német ágyuk Dunkirchennel. A Dunkirchenre hulló gránát-szilánkokat megvizsgálták és konstatálták, hogy a lövedékek valószinuleg 38 centiméteres ágyukból valók. Ezek a lövedékek kerek 32 kilométerre hordanak.

Német léghajó elsülyesztett angol tengeralattjárót. Május harmadikán egy német tengerészeti léghajó az Eszaki tengeren több angol tengeralattjaróval csatába bocsátkozott. Bombákat dobott a tengeralattjárókra és egyiket elsülyesztette. A tengeralattjárók ágyukkal lőttek a léghajóra, de nem találták el. A léghajó sértetlenül visszatért.

A nyugat-galiciai nagy csata. A nyugat-galiciai győzelmes áttörés terve és stratégiai kidolgozása Hötzendorfi Konrád bárótól, a hadmüveleteket vezető főparancsnokság vezérkarának főnokétől származik. A német és osztrák-magyar hadvezetés teljes együttmüködésének elvéhez képest az ő javaslatára történt Mackensen tábornok német hadseregének átvezénylése a nyugat galiciai frontra. Miután Mackensen tábornok a hadmüveleteket vezető főparancsnoksággal személyesen megállapodott, átvette a főparancsnokságot az egyesült osztrák-magyar és német haderők felett a nyugat galiciai arcvonalon és ő vezette a haditerv operativ keresztülvitelét. Ez oly tervszerüséggel történt, hogy Frigyes főherceg tábornagy, az osztrák-magyar hadsereg főparancsnoka, továbbá Károly Ferenc József trónörökös, valamint Hötzendorfi Konrád báró a vezérkarral egyetemben egy nappal előbb külön vonaton a frontra utazhattak, hogy szemtanui lehessenek az együttesen elért nagy győzelemnek. Mult vasárnap tanui voltak az orosz front áttörésének a lángokban álló Gorlicénél, hétfőn tanui az eredményesen előrehaladó offenzivának Tarnownál, ahol a kétségbeesett orosz ellentállást még inkább legyőzték. Hétfőn este már minden jel arra mutatott, hogy az oroszok Tarnow kiüritését készitik elő. Szakadatlanul hoztak foglyokat. Az offenziva mindenütt, de különös hévvel a szárnyakon tovább tart és a siker már a Kárpátokban is érezhető, minek folytán a közép-galiciai csata döntő eseménnyé fejlődik ki. A szövetségesek nehéz tüzérségének hatása, szemtanuk állitása szerint felülmul minden emberi képzeletet. Tüzérségi tüzünk megsemmisitő hatással volt. Egy orosz hadosztály valamennyi tábornoka és törzstisztje meghalt vagy megsebesült. Számosan megörültek. A tüzérség egész állásokat elsöpört. Azután következett a hatalmas roham és a még életben maradottakat elfogták.

Vezérkarunk szerdai jelentése. Az oroszok beszkidi arcvonala, Zboró—Sztropkó—Lupkow tarthatatlanná vált. Mivel a győzelmes egyesült haderők állandóan sikeres harcok közt nyugat felől Jaszló és Zmigród irányában előrehaladtak, az ellenség a kárpáti arcvonal nyugati szakaszán szerdán reggel óta Magyarországból teljesen visszavonulóban van. Csapataink és a német csapatok üldözik. Az oroszokat tehát mintegy 150 kilométer hosszuságu arcvonalon megvertük és igen sulyos veszteségeik mellett hátrálásra kényszeritettük.

A hadizsákmány megállapitása. A nyugat-galiciai győzelem eredménye sokkal nagyobb, mint amennyire az első pillanatban fel lehetett ismerni, amennyiben immár a kárpáti arcvonal egy nagy része az ellenség visszavonulásába belesodródott. A győzelmi tropheák a tekintetbe jövő terület nagyságánál fogva még több napig nem lesznek áttekinthetők. Ugy Nyugat-Galiciában, mint a Beszkidekben állandóan foglyokat szállitanak be, de ezek számát megbizhatóan megállapitani érthető okokból teljesen lehetetlen. Amit tehát e tekintetben magánoldalról terjesztenek a nyilvánosság előtt, az önkényes becslés eredménye, melynek nincsen reális alapja. A hivatalos jelentésekben időnként közzé fogjuk tenni a hátunk mögött levő gyüjtőállomásokra tényleg beérkező és saját élelmezésünkre átvett hadifoglyok számát. A végleges szám mindenesetre igen tekintélyes lesz.

Sikeres előnyomulásunk. A szerdai reggel első óráiban érkezett hirek közül a legfontosabb az, hogy a támadó sereg déli szárnya elérte a Visloka folyó környékét. A harc nem csökkenő hevességgel tovább folyik az egész fronton. Az oroszok minden egyes állásukat külön háromszoros védelmi vonallal védik. Csapataink óráról-órára tért nyernek.

A vezérkar csütörtöki jelentése. A nyugat-galiciai egész arcvonalon a szövetséges csapatok sikeresen haladnak előbbre. Az ellenségnek még érintetlen csapatai kedvező védelmi állásokban kisérlik meg a siető visszavonulás fedezését. Győzelmes hadseregünk oldaltámadásai a Beszkidekben levő nagy orosz haderőket sulyosan veszélyeztetik. Jaslo és Dukla vidékét már elfoglaltuk. A folyamatban levő nagy harcok teljessé fogják tenni a harmadik orosz sereg megsemmisitését. A foglyok száma már meghaladja az 50.000-et. Egyébként a helyzet változatlan. Az orosz Orava völgyben az oroszoknak Ostri magaslat ellen intézett erős támadását visszavertük és 700 oroszt elfogtunk. Csapataink a Dunajectől és a Bialától keletre fekvő magaslatokon a legutolsó orosz állásokat is elfoglalták. Csütörtök délelött 10 óra óta Tarnow ujra birtokunkban van.

Ultimatum Kinának. Ide érkezett jelentések szerint Japán csütörtökön ultimátumot nyujtott át Kinának. Az ultimátum határideje 48 óra. Kina válaszának hangja olyan, hogy minden további tárgyalást lehetetlenné tesz. Egyes pontokat kereken visszautasit.

A németek kurlandi előnyomulása. A „Times" pétervári jelentése szerint az orosz katonai körökben a német csapatoknak a keleti-tengeri tartományokban való előnyomulása nagy aggodalmat kelt. A németek a tauroggeni egyetlen jó uton nyomulnak Mitau felé, közben azonban kisebb csoportok az ut mindkét oldalán előrehaladnak. Ezzel egyidőben egy német hajóraj Polangen előtt jelent meg. Pétervároron attól tartanak, hogy a németek a tengerparton nagyobb csapatszállitmányokat fognak partraszállitani.

Helyi hirek.

Előléptetések a honvédségnél. Thyll Sándor alezredes ezredessé és Tóth Sándor őrnagy, a harctéren szerzett érdemei elismeréseül soronkivül alezredessé. Mindketten a helybeli honvédzászlóalj parancsnokai voltak. Gerlits Ede, Thold Dezső, Hofhauser Jenő főhadnagyok századosokká, Kemény Gyula hadnagy főhadnaggyá.

Előléptetés a 83. gyalogezrednél: Hausmanninger Károly százados őrnaggyá lépett elő.

A II. és huszárezredben helyi szolgálatra beosztott Schönfeld György gróf főhadnagy a májusi előléptetések során századossá lépett elő.

Mihajlovic István ezredes, az itteni 83-as zászlóalj volt parancsnoka, aki a harctéren a 67-eseknek lett ezredparancsnoka, többheti üdülésre városunkba érkezett s mint halljuk nyugalombavonulása esetén itt szándékozik végleg letelepedni.

A honvéd népfelkelő tisztikarban m. é. novemberi rangsorozattal dr. Dukesz Miksa, Jagits Imre, dr. Szemző Sándor, Pleininger Rezső és dr. Lenk Imre hadnagyok főhadnagyokká léptettek elő.

Katonai előléptetések. Ismerőseink közül a 83-as gyalogezredben a következőket léptették elő: Hertelendy Kálmán tb. szolgabiró, Brunecz Géza takarékpénztári könyvelő, Kuttel Nándor gyáros tartalékos főhadnagyokká, — Szovják Albert, a locsmándi jegyző fia, — Traun Adolf, Traun ezredesné fia, ki a mozgósitás után mint zászlós került ki a tisztképző intézetből, Kuttel Győző tüzérzászlós hadnagyokká.

Előléptetés. Ifj. dr. Stúr Lajos, tüzérzászlós, ki kilenc hónapi harctéri szolgálat után 15 napi szabadságolását itt töltötte s kiről már megirtuk, hogy a nagy vitézségi érmet kapta, a májusi előléptetések során tüzérhadnaggyá léptetett elő.

Szabadságon. Edler Lajos tüzérhadnagy, aki a déli harctéren mint felderitő tiszt sulyos helyzetek közepette eredményes szolgálatokat teljesitett s már februárban Ő Felsége legmagasabb elismerése mellett a „Signum Laudis" katonai érdemrendet kapta s ujabbi kitüntetésre is felterjesztetett, ötnapi szabadságidőt itt töltvén el, ujra hadbavonult.

Kitüntetés a harcteren. Pecsák József helybeli honvédőrmester a harctéren teljesitett vitéz és eredményes szolgálataért a vitézségi bronzérmet kapta a hadsereg főparancsnokától.

Előléptetés a postán. A kereskedelmi miniszter a postai előléptetések során Jaross István posta- s távirdatisztet, ki jelenleg Bukovinában harctéri szolgálatot teljesit, főtisztté nevezte ki.

Eljegyzés. Grész Béla honvéd-főhadnagy, a 18. honvédezred egyik kiváló és kitüntetett vitéze eljegyezte Kiss Jolánt, Kiss Géza városi helyettes iktató leányát.

Halálozás. Dr. Török Ferencné szül. Horváth Róza, az egykori városi tiszti orvos özvegye, ki élete utolsó éveit nagy szegénységben szenvedte el, vasárnap hunyt el az egyleti kórházban, 61 éves korában.

Öngyilkos járásbiró. Vasárnap délelőtt a budapesti Markó-utcai központi járásbiróság palotájának negyedik emeleti ablakából leugrott Deutsch Frigyes 42 éves járásbiró és a kövezeten agyonzuzta magát. Nagytehetségü őcese volt dr. Deutsch Ernő volt kőszegi albirónak.

Az ulánus ezrednek egy százada tegnap délelőtt a Jézus szt. Szive temploma előtt eskütételre vonult fel, hol Knapp alezredes igen magvas beszédben figyelmeztette őket a király és haza iránti kötelességre. Az egyházi szertartást Ludomérszky Tivadar itt időző görögkatolikus lelkész végezte, ki szintén lelkesitő beszédet intézett a harcosokhoz. A Vöröskereszt egylet és Schaar József ez alkalommal a katonákat szivarokkal és emlékérmekkel ajándékozta meg.

A füsttelen május elseje városunkban az Auguszta alapnak közel 585 koronát jövedelmezett. Ezt a füstjelvények ügyes eladásával városunk fiatal hölgyeinek köszönhetjük. Az ő érdemük, hogy az országos rokkant alap Kőszegről is megkapja a közönség áldozatkészségéből adott filléreket és koronákat, de a közönség-é is, mely kifogyhatatlan a jótékonyság gyakorlásában, a háboru okozta társadalmi kötelességek lerovásában. Seybold Karolin és Hermin, Róth Irma és Hrubesch Guszti, Pfeffel Mariska és Bolla Boris, Waisbecker Mici és Szluha Kari, Jámborffy Tea és Kovács Mici, Schweiger Mici és Horváth Gizi, Márkus Lili és Horváth Ida, Popper Bozsi és Frankl Elza, Pál Bozsi és Holéczy Ilonka voltak a gyüjtőpárok, Kiss Jolán, Heidenreich Paula, Jagits Mariska és Weszely Edit pedig külön-külön teljesitették a jótékonyság közvetitésének nemes feladatát. Füstjegyekért befolyt 506 korona, felülfizetésekből pedig 84·48 korona, egy korona adományt pedig Róth Jenő könyvkereskedésében adtak le. A bevételnek egy negyedrészét átadja a hatóság a helybeli kórházakban ápolt katonák céljaira, a többit pedig beküldik a gyüjtők névsorának közlésével az országos Auguszta-alapnak.

Az öreg népfelkelők bemutató szemléje hétfőn és kedden volt a honvédlaktanyában. A honvédség részéről Gerenday József őrnagy kiegészitő parancsnok vezette a szemlét dr. Dukesz Miksa főhadnagy segédtiszt és dr. Ehrlich Alfréd tart. főorvos közreműködésével, mig a járási hatóság részéről Szakonyi István főszolgabiró és a városi hatóság részéről Kőszegi József rendőrkapitány jelent meg. Az öreg népfelkelők általában jókedvüen álltak ujból a mérték alá s csak kevesen akadtak, akik, valamely fogyatékosságra hivatkozva, a katonai kötelezettséget magukra nézve terhesnek jelezték. Sőt az „öreg" jelző ellen is tiltakoztak. Hogyne mikor majdan a 42-ön felülieket illeti ez meg. Volt köztük olyan is, aki a legutóbbi nagy győzelmeknél elfogott nagyszámu foglyokra való tekintettel, a feletti aggodalmát fejezte ki, hogy mire a harctérre kerül, már nem marad se pusztitani, se elfogni való ellensége. Szerény nemzetiszinü kalap- vagy gomblyuk szalaggal jelezték nagybuszkén, hogy a haza őket „alkalmasnak" találta, sőt vig nótázásba is fogtak. — A csütörtöki és pénteki az egész vármegyére kiterjedő utószemlén csak kevesen jelentek meg. Legszebb bizonysága annak, hogy a felhivottak idejében teljesitették kötelességüket.

Sport. A Kőszegi Sportegylet ismét életjelt ad magáról. Labdarugócsoportja szorgalmas tréninget folytat és ma vasárnap már a közönségnek is bemutatkozik. A helyben állomásozó ulánus ezredhez bevonult ujoncokból álló csapattal fog mérkőzni, akik között ugymondják igen ügyes játékosok vannak. A mérkőzés kezdete délután felet órakor lesz. A tiszta jövedelem felét a Vöröskereszt-egylet kapja.

Loosztályozás volt tegnap városunkban s hétfőn is folytatják a járás részéről. A katonaság részéről Brodszky Jenő huszárszázados intézte, a hatóságok és becsüsök közreműködésével.

A helybeli egyleti kórház napi ellátási díját a belügyminiszter 1915. évre egy korona 96 fillérben állapitotta meg.

Két orosz katonát temettek e héten. Szerdán Parubesz Mihály cornikovszki 22 éves, kit a harctéren szerzett lábfagyás és tuberkulozisa vitt a halálba, csütörtökön pedig Ivasenkó Djemjan, nős, 27 éves Porovica (Kiew) illetőségu, aki a harctéren térdkalácsába szenvedett lövést, de fogsága alatt szerzett tuberkulozus miatt hunyt el.

A tejhamisitások ügyében a rendőrhatóság e héten itélkezett a magyaróvári vegyvizsgáló állomás véleménye alapján, mely a gyanusnak talált tejmintákra megállapitotta, hogy azok részben „vizezettek", részben „nagyon vizezettek" s igy a törvényben előirt követelményeknek nem felelnek meg. Egy tejhamisitó, mert ugyanilyen cselekményért már büntetve volt, ezuttal 300 korona pénzbirságra itéltetett, egy másik 100 koronára, ketten egyenkint 75 koronára, másik kettő egyenkint 45 koronára. Valamennyien az itéletben megnyugodtak s csakis a 100 koronára büntetett jelentett be felebbezést a birság sulyossága miatt, mivel alkalmazottaira háritja a felelősséget. Talán célravezetőbb az lett volna a hatóság részéről, ha az itéleteknek lapok utján való névszerinti közzétételét is elrendelte volna.

Rugják a port az utcán ácsorgó, játszó gyerekek s abban gyönyörködnek, ki tud közülük nagyobb porhelfőt felkavarni. Kapuban, üzletajtóban nézik a szülők, a közönség, a sétálók pedig boszankodva igyekszenek közelségüket kikerülni. Kár, hogy nem világositják fel a gyerekeket arról, hogy mennyire ártalmas elsősorban nekik és másoknak is ez a tüdőket mindenféle bacilussal ellepő foglalkozás. Az iskoláknak is ez lenne a feladata. A közönség pedig

ne csak megbotránkozva nézze, hanem figyelmeztesse. esetleg fenyitse az ilyen porfelverőket. Előbb-utóbb majd csak észretérnek, vagy leszoknak róla. A polgárőrök is figyelemmel lehetnének erre városbeportyázásuk alkalmával.

Ket katonaszökevényt tartóztatott fel kedden a rendőrbiztos. A Körmenden állomásozó galiciai 10. gyalogezredtől szöktek meg, állitólag azért, mert mint németnyelvűek nem jól érezték magukat a lengyel bajtársak között s mint előadták az volt a szándékuk, hogy Ausztriába érve német ezrednél jelentkezzenek. Eleinte vonakodtak a polgári öltözetben levő rendőrbiztost követni, de mikor a vasuton hatósági mivoltát igazolták, azonnal követték az állomás parancsnoksághoz, hol továbbitásra átvették.

„Karpáti örség" cimen Stráner Vilmos soproni theológiai tanár, az itteni evangelikus gyülekezet volt kiváló lelkésze. a „Wacht am Rhein" ismert s most különösen kedvelt dallamára remek szöveget költött sok diesőséget hirdető erős várunkról: a Kárpátokról, melynek bevehetetlenségét s a hű fegyvertárssal való együttes őrzését juttatja kifejezésre. A költemény szövege ez:

Száll, zúg a szózat, mint vihar:
„Karpátok bérceihez Magyar!
Ellenség árja tör reánk,
Veszélyben ujra szép hazánk!"
„Te, szép hazánk, csak légy nyugodt!
Hűség s erő érted kezet fogott,
Karpátokat ez őrzi, védi ott!"

Száll, zúg a kérdés, mint vihar:
„Hazát megvédeni ki akar?
Ki élni képes, halni kész
Hazáért hol van a vitéz?"
„Te, szép hazánk, csak légy nyugodt!" stb.

Száll, zúg a kétség, mint vihar:
„Nem lesz-e gyönge hősi kar?
A bátor szív nem csügged el,
Ha a hazáért halni kell!"
„Te, szép hazánk csak légy nyugodt!" stb.

S a szózat zúg, kétség elül:
„Hazádnak rendületlenül"
Te hive vagy s maradsz magyar,
S hazádat őrzi „védő kar"
Azért hazánk csak légy nyugodt!
A hű barát velünk kezet fogott,
S őrizzük együtt a delt és éjszakot!"

S száll, zúg viharként énekünk:
„Erős vár a mi Istenünk!"
Ha Ő velünk, ki ellenünk?
Megszégyenül bősz ellenünk!
Azért hazánk, csak légy nyugodt!
Benne bizokat Ő el nem hagyott!
Kárpátok bérceit is őrzi ott!"

Honvéd állatorvosokká való kiképzés. Az 1915—16. tanév kezdetével hivatásos honvéd állatorvosokká való kiképzés céljából 5 egyévi önkéntessé még fel nem avatott pályázó a budadesti m. kir. állatorvosi főiskolába felvételt nyer. Ezt azzal hozzuk az érdeklődők tudomására, hogy a részletes pályázati feltételek a rendőrkapitányi hivatalban betekinthetők.

Hadapródiskolába való felvétel. A magyarságnak a cs. és kir. hadseregben érvényesülése érdekében kivánatos, hogy különösen a lovassági és tüzérségi hadapródiskolákban való felvételre a magyar ifjak az eddignél nagyobb számban pályázzanak, mert ezeknek a kadapródiskoláknak párhuzamos magyar osztályai csakis akkor állithatók fel, ha azokba elegendő számu magzar ifju jelentkezik. Ezért felhivjuk a szülők figyelmét s cs. és kir. közös hadapródiskolában magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1915/16-iki iskolév kezdetén betöltendő magyar állami magán alapitványi és tandijfizetéses helyekre hirdetett pályázati hirdetményre, melyet az érdeklődők a rendőrkapitányságí hivatalban betekinthetnek.

A középiskolák zárása. Tekintettel egyrészt a mai rendkivüli gazdasági helyzetre, a melynél fogva a gyermekek iskoláztatása nagy költséggel és egyéb nehézségekkel jár, másrészt arra, hogy a tanulók egyrészének segitségére a gazdasági és egyéb munkák elvégzésénél a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, a mellyel megengedi, hogy mindazokban a középtskolákban, amelyeknek szorgalmi ideje két hónapnál nagyobb megröviditést nem szenvedett, a folyó iskolai év az I--VII. osztályokban a rendes tanulókra nézve már május 22 én bezárassék és a magánvizsgálatok is e hónap hátralevő napjain megtarthassanak. A szóbeli érettségi vizsgálatokat ellenben a rendes időben, azaz junius folyamán a már kijelölt időben kell megtartani. A többi középfoku iskolára vonatkozóan (polgári és felsőkereskedelmi iskolák, felsőbb leányiskolák, leánygimnáziumok, óvónőképzők, tanitó- és tanitónőképzők), a miniszter hasonlóképen intézkedett s ugyanily intézkedések esetleges megtételére az összes egyházi főhatóságokat is felhatalmazta.

Pénzerszényet hagyta el szerdán Horváth Jánosné nemesocsói lakós a Rusznyák-féle hentesüzletben s mire visszatért, már nem találta. Gyanuja két vele egyidőben jelen volt két bevásárló téglásmunkásnő ellen irányult. A megejtett nyomozás Zetler Józsefné ellen alapos gyanut eredményezett, mire azt adta elő, hogy a pénzerszényt az utcán találta s azt a hatóságnak szándékozott átadni, azért azonban nem vállal felelőséget, hogy a károsult 30 koronával kevesebbet talál most benne. Majd a járásbiróság előtt talán vállalja.

Hogy készül a jó hadikenyér? Az aradi kenyérgyár által sütött kenyér nem izlett, ennek folytán negyvenféle módon próbálták meg a sütést, mig végre nagyon jó kenyeret kaptak. Ennek receptje a következő: 1. A gondosan kiszitált liszt minden kilójából tizenöt dekát igen forró, bugyborékoló vizzel le kell forrázni. 2. Ezt a forrázatot a többi liszthez csak akkor szabad hozzákeverni, ha az már lehült, mert különben az élesztő hatását agyonüti. 3. Minden kiló liszthez két és fél deka élesztőt és két deka sót kell adni. 4. A dagasztásnál lehetőleg arra kell vigyázni, hogy csak kevés vizzel dolgozzuk meg a tésztát. 5. A kenyeret ezután rendes módon kell tovább kezelni. Fontos, hogy két-három órát keljen. A kelési idő a helyiség melegségétől függ. A kelt tésztát kiszakitva kell a kemencébe rakni.

A kenyerliszt kiszolgáltatása. A hivatalos lapban megjelent miniszteri rendelet hstalmazza fel a vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjét annak elrendelésére, hogy a malomvállalatok köztestületének és közintézményeknek kenyér előállitásával foglalkozó vállalatai részére, olyan helyeken pedig, ahol a liszt, illetve a kenyérutalványrendszer be van vezetve, a magánvállalatok és a lisztelárusitó bárki részére a kenyérlisztet tengerilisztel való keverés nélkül hozzák forgalomba s a rendeletileg megállapitott keveréshez szükséges kukoricaliszt mennyiségét a keverés céljaira egyidejüleg külön szolgáltassák ki. A rendelet tehát nem azt jelenti, hogy talán szabad volna ezután keverés nelküli lisztből kenyeret sütésre elfogadni, hanem csak annyit tesz, hogy ezentul a keverést a kukoricaliszt felhasználásával a fogyasztók is végezhetik.

Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság" rovatában közöljük a Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali,) e legnagyobb leggazdagabb és legrégibb biztositó intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tüz-, szallitmány-, üveg- és betörés elleni biztositásokat. Közvetit továbbá: jégbiztositásokat a Magyar jég- és viszontbiztositó r. t., baleset- és szavatossági biztositásokat az Első o. általános baleset ellen biztositó társaság, valamint kezességi és óvadékbiztositásokat, eltulajdonitás, lopás, hütlen kezelés és sikkasztás elleni biztositásokat és versenylovak, telivérek és egyébb értékesebb tenyészállatok biztositását a „Minerva" általános biztositó részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyászbiztositásokat az Európai áru- és podgyászbiztositó részzénytársaság számára. A Kőszegi ügynökség: Gombócz István, Nussbaum N. Ferenc, Mikáts Mátyás.

Tépest és rezet hadseregünk számára mult héten a következők adtak le Róth Jenő könyvkereskedésében: Hercz Ödön, Wirkner Lajosné, Wierer nővérek, özv. Wocher Lajosné.

Kimutatás. A jótékony nőkoszorucska őszinte hálával nyugtázza a „Kőszegi Takarékpénztár"-tól husvétkor kapott 200 koronát, melyből — az adományozók kivánsága szerint — 100 koronát a sebesültek közt osztott ki és 100 koronát a hadbavonultak családjainak segélyezésére forditott. Egyuttal közreadja a hölgykoszorucska április havi kimutatását. B e v é t e l a havi járulékokból 2 á 5 K = 10 K, 87 á 4 K = 348 K, 3 á 3 K = 9 K, 37 á 2 K = 74 K, 4 á 1 K = 4 K, külön ajándékok 135 K, összesen 580 K. K i a d á s kávéra 91·45 K, nehéz sebesülteknek enyhitő szerekre 53·30 K, felszerelésre 112·29 K, husvétra 140·70 K, egy hadbavonult árvájának tartásdija 10·— K, összesen 407·94 K. Bevétel 580·— K, kiadás 407·94 K, marad 172·26 K. Tejet, narancsot, más élelmiszereket, ruhát, nemezt, levélpapirt, levelezőlapokat adtak: Nagy és Pongrác Doroszlóból, Freigang, Róth Jenő, Róth Sándor, Schaar, Schatzl, Unger, Czák község pedig hetenként 30 liter tejet. Mindezekért hálás köszönetet mond a jótékony hölgykoszoru.

Vidéki hirek.

Biróválasztás Kiscsömöten. Két jelöltje volt a községbirói állásra. Gutmann József és Illés Mihály. Erősen állt mindkét párt, de végre egy szavazattöbbséggel Gutman József lett a biró.

Egyházkerületi közgyules Celldömölkön. A dunántuli ág. ev. egyházkerületnek Celldömölkre kitüzött 1914 évi közgyülése — aminek terminusa éppen a háboru kitörésének napjaira esett — tavaly elmaradt. A közgyülést mint értesülésünk, juliusban tartják meg Celldömölkön. A tárgysorozatot most állitja össze az egyházkerület elnöksége.

Orosz fogságból. Hollendonner Lajos, Holzer Ferenc rohonci lakosok még az általános mozgósitáskor vonultak be Szombathelyre a 83-ik gyalogezredhez, ahonnan a haretérre kerültek. Hosszu idő után szerdán jött először hir róluk. A turkesztáni orosz fokormányzóság székhelyéről, Szamarkandból küldöttek levelet Rohoncon lakó szüleiknek, amelyben közlik, hogy orosz fogságba kerültek és egész ségesek.

Vasuti elomunkalati engedély. A kereskedelmi miniszter Fábián Lajos mérnöknek Sárvártól Ikervár, Rábakovácsi és Megygyes községek érintésével a dunántuli helyiérdekü vasutak Rum állomásig s folytatólag Nagyzsennye és Szenttamás községek mentén Molnári állomásig, innen Rábahidvég, Egyházashollós, Egyházasterestyén községek érintésével Körmendig vezetendő helyiérdekü vasutra adott előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbitotta.

Megszökött orosz fogoly tisztek. A csütörtökre virradó éjjelen négy orosz fogoly tiszt megszökött Gyimótfalváról. Egy magas fekete szakállas, egy alacsony szőke szakállas, egy barna fiatal, aki németül is beszél, egy alacsony barna, egészen fiatal. A megszökött foglyok valószinüleg a stájer határ felé vették utjukat. Keresik őket.

Ingatlan árverés elrendelése. A harmadik moratóriumi eljárási rendelet 14. §-a ingatlan árverés foganatositását — az utóajánlati árverés bizonyos esete kivételével — eltiltja. Sok vitára adott okot, hogy el lehet-e rendelni az árverést. A hitelezők különösen nagyobb ingatlanoknál sulyt helyeznek az árverés elrendelésére, mert amig az árverés elrendelése jogerőre emelkedik, gyakran hónapok telnek el. A tilalom azonban az árverés elrendelésének is utjában áll, mert az árverési kérvény elintézéseként a végrehajtási törvény 146. §-a értelmében kibocsátandó hirdetménybe a 147. §. d. pontja szerint, az árverési naptár szerint kitüzendő ideje fölvehető nem lenne, mivel ilyen idő most ki sem tüzhető s igy az árverési hirdetményt törvényszerü tartalommal kibocsátani nem lehetne.

A közönség köréből.*)

Glosszák.

Sokat zengett már e lap a piaci drágaságról, okozva vevőt és eladót egyaránt, de szerény véleményem szerint a fő-fő bünbakot a várost kihagyta a kisded játékból, pedig — pedig „itt fekszik a kutya eltemetve" mondanám németül. Persze ezen cikkek a jelen pillanatot, a „Má"-t veszi alapul, holott mi szerény havidijazásból élők már évek óta érezzük a piaci drágaság sulyát. Legyen szabad tehát elmondanom, mennyiben és mikortól van nálunk — az egész ország felfogásával ellentétben drágaság. Rettenetes, de igaz, azóta, mióta a város elhatározta, hogy intézmények, katonaság és menekültek idecsalogatásával fogja felvirágoztatni városunkat s utolérni nemes ellenfelét Szombathelyt. Első ilyen intézmény a Vasutas Árvaház lett, melylyel egyidejüleg megjelent piacunkon egy nagy kosár, cseléd, s egy hölgy, kik minden elképzelhető ehető holmit összevásároltak, elképzelhetetlen nagy árért, ezzel az amugy sem mondható szerény eladókat ugy fellovalva, hogy a szegényebb sorsu vevő a piacra kimenni sem mert. Hogy ezzel mit nyert városunk, nem célom jelen cikkemben foglalkozni, talán egyszer későbben, de hogy ez ugy van, erre vonatkozólag tessék meginterjuvolni — nem a tanácsot, hanem a vásárló gazdaasszonyokat. — A katonaság is drágává teszi a helyi piacot, — de különösen szemérmetlenül felszöktették az árakat, kiváltképpen a baromfiét, a most idekerült lengyel testvérek, akik mint szegény menekültek képesek 16 koronát adni 3 pár verébnagyságu csirkéért. (Ezt előttem fizették ki 1915. május 1-én reggel 8 óra 30 perckor. Tanuk is vannak erre.) Tetszik látni 16 korona 6 darabért, vagyis 1 drb. ára volt 2·66 korona. Erre mi bennszülottek nem vagyunk képesek, bár közülünk is sokan szeretik a rántott csirke főzeléket, burgonya (hatósági) feltéttel.

*

Ma azonban nemcsak az enni, hanem a tüzelni valóval is csehül állunk. A szén méreg drága, fát pedig a várostól, mint erdőtulajdonostól, kapni lehetetlenség. Mit tesz tehát a szegény polgár? kimegy szerdán vagy szombaton a piacra, odaáll egy szekér mellé és alázatosan, levett kalappal kérdi mi az ára ennek a magasra felfujt, korhadt kincsnek. Megalkuszik tegyük fel 20 koronában, már foglalót akar adni, erre (mint mér e lap sokszor megirta az élelmi piacról is) megjelenik egy ur, aki se szó, se beszéd, rád igér a becsületes tatulajdonosnak a kialkudott árra 1 koronával többet s elviszi a fát — depóba. — Hát hol itt a hatóság? kérdené egy naiv halandó. Elüzte őt a piacról a közönség, hogy az ilyen hiénák szabadon garázdálkodhassanak. — De a városnak is van fája, hát az hová lett? Valami 200 ölet emleget a láma, hol van az vajjon? Itt megint a fámát kell előhozni, mely szerint a kőszegi polgárok, de nem fölosleges fája, a lukácsházai nagyberlő tulajdona lett — mert egyszer, nem is oly régen a város meg volt szorulva és fenti ur készpénzzel fizetett! Mi persze, ha venni akarunk fát, hitelbe kapjuk a várostól! Ugye???

*

Már hetek óta nincs Kőszegnek apró fehér péksüteménye, holott a többi városok polgárai vigan

* Közreadjuk ezt a cikket, habár tartalmával egyet nem értünk, mert mindig hirdetjük, hogy más véleménynek is szivesen adunk helyet. Cikkező glosszáit joreszt csak amolyan általános diskuralásokra alapitja. Csak alapos ismerete a dolgoknak adja meg megérteset a neha furcsának, lehetetlennek, glosszákra alkalmasnak látszonak. A vasutas árvaház nem dragitja a piacot és nemsokára mint termelő feleslegeinek a piacra juttatásával előnyösen emelni fogja a kinálatot. Ma azon városokban is van drágaság, melyekben nincs katonaság. Ügyetlen bevásárló, vagy alkuvó, vagy jogát a hatóságnál érvényesiteni nem akaró bajan segiteni nem lehet. A mi piaci áraink Szombathely, Sopron, Bécs és a faluzó nagybani bevásárlók diktalják. A polgárőrség komoly tagjai igen érdemes szolgálatot teljesitenek s csak elismerest érdemelnek kitartó faradozásukért. Hogy nem odavalókat is „karpaszomány viselésre" tart érdemesnek a parancsnokság, az valószinüleg oly körülményeknek tudható be, amelyektől sem itt, sem másutt nem zárkozhatnak el. — Szóval mindenki kritizálhat festményt, de festeni nem mindenki tud. — Ezzel azonban nem azt akarjuk kifejezni, hogy a glosszák egyike-másika nem helyes megfigyelesen alapuló. Azonban oly rendkivüli időket élünk, midőn minden rendkivüli. Nincs ma olyan vezér, diplomata, miniszter, hatóság vagy egyes polgár is, aki a „ma" tapasztalatain a „tegnap" intezkedeseit meg ne változtatna — ha lehetne. Ha jelen időkben minden elégedetlenből, panaszkodóból egy-egy hős válnek, legyőzhetnenk az egesz világot.

hive mozgalmuknak, mivel a magyar nők sokkal...
háziasabbak még, hogysem...

fogyasztják a zsemlyét, kiflit reggelijükhöz. Hogyan lehetséges ez. Vagy megengedi a törvény s akkor nekünk is juttassanak, vagy pedig ha nem szabad sütni, akkor ott is büntessék a pékeket, akik ilyen süteményt előállitani mernek. Itt ugylátszjk, megint mi jártunk pórul. Elvitték a pékek lisztjét, amit nem lett volna muszáj, csak azért, — amint ezt egy pékmester kijelentett, — hogy a hatósági liszt fogyjon. Ki itt a hibás? Több világosságot ebben az ügyben, mert ugy sejtjük, hogy valaki nem mond igazat s valaki valamit rosszul értelmezett. A pékek a hatóságot vádolják, mig ez a pékeket illeti ügyefogyottsággal és élelmetlenséggel. A közönség pedig sütemény nélkül áll, olyannyira, hogy a kirántott hushoz való morzsát sem képes itt megszerezni, hanem Szombathelyről hozat 6 fillérért száraz süteményt. S hogy a kép teljes legyen, városunk polgármestere is onnan kapott 2 K értékü száraz süteményt, mert különben otthon nem kapott volna bécsi szeletet. — Szomoru, de igy van. Annyit sem tudunk elérni, hogy kicsinyeink-, elaggottjaink- és betegeinknek jusson a kukoricásnál jobb kenyér. Én a várost körzetekre osztanám be s minden körzetnek a kijelölt péknél fehér süteményt süttetnék, ahonnan a gyermekek és a bejelentett betegek, öregek arányában hatósági utalványra adatnék ki legalább hetenkint 3 szor fehér apró péktésztát.

*

Végül valami, ami nem tisztán kőszegi specialitás, hanem országos nyomoruság — az egész magyar társadalom rákfenéje — az élelmiszer uzsorások. Ezekről a parazitákról, akik nemcsak háboruban, hanem békében is egyaránt kisértenek, elégtétellel olvastuk a pesti lapokban, hogy szigoruan meglettek büntetve s a büntetéseket a miniszter is megerősitette majdnem minden esetben. Persze ez mind Budapesten történt, ahol a főkapitánysággal nem lehet igen kukoricázni. Egyik bünöst azért büntették meg, mert a nullás liszt kilóját 78 fillér helyett 96 fillérért adta. A kapitányság elitélte 5 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre. Istenem, milyen boldogok is a pestiek (ezt már Petőfi is megénekelte!!!) ott azért büntetnek. Nálunk bizony vigan árulta egyik nagy malomtulajdonosunk 90 fillérjével a liszt kilóját künn a malmában, de azért senki sem bántotta a szegényt. Még ő panaszkodott, hogy milyen rettenetes olcsón kell az embernek mindent eladni s a liszt miért nem zsir, vagy miért nem Przemysl Kőszeg, hogy 1 kilogramm liszt legalább 3 korona lenne. Aztán az állam is micsoda jogon meri megzavarni a szegény milliomosok kisded játékát? Hol itt az igazság? Egyszer lehetett volna kedvükre üzletet csinálni s ime — megzavarják. Nos és a nép, az isteni nép az mit szólt? Az hallgatott és fizetett, kezet csókolt lisztes polgártársunknak, hogy méltóztatik neki szerény pénzecskénket elfogadni. Bezzeg Berlinben másképen bántak el ilyen urakkal...

*

Mint értesülünk Esztergom városában feloszlatták a „Polgárőrséget“, mert lanyhán teljesitették a szolgálatot a felesküdt polgárőrök. Sőt utóbbi időben éjjeli szolgálatot senki sem akart teljesiteni. Befejeztetett. — Mintha csak a kőszegi Polgárőrség gyászjelentését olvasnám. Az okok azonosak, csak kérdés, hogy a felesküdt polgárőröket Esztergomban is azon okok kényszeritették lanyhaságra, mint nálunk. Ha igen, ugy nem csodálkozunk rajta, hogy a parancsnok bejelentette az őrség feloszlatását a polgármesternél. Miert nem oszlik fel a mi polgárőrségünk hivatalosan? Mire jó ez a kényszerült, névleges szolgálat-teljesités? Talán arra kell, hogy megmutassuk, miszerint a kőszegiek állhatatossabbak más város polgárainál? Ha igen, ugy kérjük a tisztelt parancsnokságot, hogy ez ügyben hivjon össze egy gyülést s szólitsa fel mindazokat, akik továbbra is vállalkoznak szolgálatot tenni, hogy ezután komolyan fogják föl nemes hivatásukat. Persze, ide értem azokat a polgárokat, akik koruknál, életüknél fogva alkalmasak erre, nehogy megint ujra ott kezdjük, ahol novemberben. Szerintem csak teljesen nagykoru és kifogástalan magaviseletü polgárok lehetnének (ezt a miniszteri rendelet is igy kivánja), akik nem élnek vissza a — karszalaggal. Ilyen polgároknak mernék nagyobb hatáskört, mint a mai, biztositani.

Lóránt Gyula.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztositó Társulat

(Assicurazioni Generali)

f. évi április hó 14-én tartott 83-ik rendes közgyülésén terjesztettek be az 1914. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1914. december 31-én érvényben volt **életbiztositási tőkeösszegek** 1,295,816.563 — koronát tettek ki és az év folyamán bevett dijak 57,686,190 74 koronára rugtak. Az **életbiztositási osztaly dijtartaléka** 20,417 413 91 koronáról 413,031 610 88 koronára emelkedett. Az **életbiztositottak osztalék-alapja** 8,041 451 38 koronát tesz ki. A **tüzbiztositási ágban,** beleértve a **tükörüveg biztositást,** a dijbevétel 19,394,853 656 — korona biztositási összeg után 32,885.788 77 korona volt, miből 11,563.659 31 K viszontbiztositásra forditatott, ugy, hogy a tiszta dijbevétel 21,322 129 46 koronára rugott és ez összegből 15,485 810 20 korona mint dijtartalék minden tehertől menten jövő évre vittetett át. A jövő években esedékessé való dijkötelezvények összege 156,652.322 43 K. A **betörésbiztositási ágban** a dijbevétel 1,873.080 84 K-ra rugott, miből levonván a viszontbiztositást, a tiszta dijbevétel 1,032.082 74 koronát tett ki. A **szallitmanybiztositasi ágban** a dijbevétel kitett 7,566.223 43 koronát, mely a viszontbiztositások levonása után 3,514.676 21 koronára rugott. **Károkért a társaság 1914-ben** 48,992 434 88 K. és alapitása óta **1,212,012.598·55 K** fizetett ki. E kártéritési összegből **hazánkra 244,624,706·27 K** esik. A **nyereség-tartalékok** közül, melyek összesen **13,978.966·09 K-ra** rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti **nyereség-tartalék,** mely 8 604 388 84 K tesz ki, az **értékpapirok árfolyam-ingadozására** alakitott tartalék, mely az idei átutalással együtt 2,575.771·48 K-ra rug, továbbá felemlitendő a 160,000 K-ra rugó **kétes követelések tartaléka** és az **ingatlan tartalék,** mely az idei átutalással 2,638,805·77 K tesz ki. Részvényenkint 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékai és alapjai, melyek az idei átutalások folytán 456,949 184 97 K-ról **480,984.656·23 K-ra** emelkedtek, a következő elsőrangu értékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 108 383 641 K 09 f. 2. Életbiztositási kötvényekre adott kölcsönök 59,112 928 90 K. 3. Letétbe helyezett értékpapirokra adott kölcsönök 8,214.629 07 K. 4. Értékpapirok 257,435 899 59 K. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42,255 393 72 K. 6. Tárca váltók 421.637 44 K. 7. Készpénz és az intézet követelései a hitelezők követeléseinek levonásával 5,160.526 42 K. Összesen **480,984,656·23 K.** Ezen értékekből **90 millió K magyar értékekre esik.**

Horgony-thymol-kenöcs.
Könnyebb sérüléseknél, nyitott és égési sebeknél.
Adag: kor. —.80

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hülésnél, rheumánál, köszvénynél stb.
Üvegje: kor. —.80 1.40, 2.—.

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Vérszegénységnél és sápkórnál.
Üvegje: kor. 1.40

Kapható a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül beszerezhető Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz“, cimzett, gyógyszertárából, Prága I. Elisabethstrasse 5.

Gyakornok

felvétetik **Róth Jenő** könyvkereskedésében **Kőszegen.**

Egy tanonc

jó iskolai bizonyítvánnyal felvétetik e lap kiadóhivatalában.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos ólómzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzüzemü gyárából

BARCOLA.

Ha szüksége van

körlevelekre, számlákra, cégnyomásos levélpapirra, boritékokra vagy levelezőlapra, továbbá meghivókra, műsorokra, belépőjegyekre, falragaszokra, azután étlapokra, cimkékre, névjegyekre, gyászjelentésekre, táblázatokra, árjegyzésekre vagy bármely a könyvnyomdászat szakmájába vágó munkára, akkor forduljon a legnagyobb bizalommal csak

Rónai Frigyes

könyvnyomdájához

Kőszeg, Várkör 39. (Roth Jenő-féle ház),

hol minden felsorolt és fel nem sorolt nyomtatványt a mai kor igényeinek megfelelően csinos, modern és izléses kivitelben a legolcsóbb árak mellett :: :: :: szerezhet be. :: :: ::

Közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

„Kőszegvidéki Képesnaptár“, „Günser Bezirkskalender“ és „Hervatski Kalendar Sv. Antona Paduanskoga“ kiadóhivatala.

Fontos! Nélkülözhetetlen! Nagyszerü!

Gazdaságoknak, géptulajdonosoknak kevés pénzért finom lisztet készitő malma lehet.

Uj malomjárat!

Örlőkövek, sikszitával együtt szerelve a járat nagyság szerint

darál	óránként	100—800 kilót
finom lisztet készit	„	20—140 „

Tökéletes kézidarálók.

Svéd marokrakó és kévekötő aratógépek.

Kellner és Schanzer Budapest
Kálmán-utca 3.

Ajánljuk világhirü és kiváló **magánjáró** és **vontatásu gőz- és benzin cséplőgépeinket.**

Magánjáró

kőtörő és **fürészelő gépeket** közép és magas nyomásu, **nyersolaj motorokat,** szalmapréseket.

Kellner és Schanzer Budapest
Kálmán-utca 3.

Egy óra reklámképen!

Aki **ingyen** akar egy órát, még hozzá elegáns **precizios órát,** urak vagy hölgyek részére választás szerint, irjon azonnal az **Uhrenhaus Fr. Schmidt. Prag-Weinberge.**

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4 ½-os kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad, tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat. kifizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és bankügylet megbizást a legelőnyösebben bír lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkéi 2,250.000 korona.

Több millió ember
használja saját javára

Köhögés rekedtség, hurut elnyálkásodás, görcsös köhögés és hökhurut ellen

6100 közjegyz. h. bizonyitvány orvosoktól és magánosoktól a legjobban igazolják biztos hatásukat és közkedveltségüket.

Kaiser-féle Mell-karamellák

Semmiféle hasonló készitmény nem tud ily sikert felmutatni.

Csomagja 20 fillérért, szelence 60 f-ért kapható **SCHAAR JÓZSEF** füszerkereskedésében, valamint **LENDVAY LAJOS** és **KÜTTEL DEZSŐ** gyógyszerészeknél Kőszegen és az összes gyógyszertárakban.